

Honismereti Bibliográfia

„Azért én önnek sem igent, sem nemet nem mondtam”. Válogatás *Slachta Etelka* és *Székrenyessy József* leveleiből. Közread.: *Katona Csaba*. Mediawave Alapítvány. Győr 2008. 144 old.

Balogh Jánosné Horváth Terézia: A pünkösdi király Csepregen és Jókainál. Csepreg 2005. 110 old.

Balsay Endre: Fejezetek a Kapuvár környéki erdők történetéből. Kapuvár 2008. 343 old.

Beluszky Pál: Őrség – Vendvidék – Felső-Rábavölgy. Szentgotthárd és környéke. *Dialóg Campus Szakművek. Tájak, települések, polgárok 1.*) Bp. – Pécs 2005. 207 old.

Békes Márton: A becsület politikája. Gróf Sigray Antal élete és kora. *A Magyar Nyugat Történelmi Könyvtára 4.* Vasszilvagy 2007. 310 old.

Botlik József: Nyugat-Magyarország sorsa 1918–1921. Magyar Nyugat Könyvkiadó. Vasszilvagy 2008. 330 old.

„Csak tiszta szívek énekelnek! Szany énekel.” A Szanyi Szent Imre Daloskör története 1928–2008. Szerk.: *Magyar Zoltánné*. Palatia Nyomda és Kiadó Kft. Győr 2008. 128 old.

Dominkovits Péter: „Egy nemzetek lévén...” A Nyugat-Dunántúl Bocskai István 1605. évi hadjárata idején. Bp. 2006. 198 old.

1956 diákszemmel. Szemelvények Vas megyei középiskolások pályamunkáiból. Szerk.: *Tóth Kálmán*. Szombathely 2006. 36 old.

FIRKÁK I. Fialat Római Koros Kutatók I. Konferenciakötete. Szerk.: *Biró Szilvia*. Kiadja a Győr-Moson-Sopron Megyei Múzeumok Igazgatósága. Győr-Moson-Sopron Megyei Múzeumok Igazgatósága. Győr 2007. 391 old. – *Biró Szilvia:* A Sokoró vidéke a római korban; *Varga Krisztina:* Előzetes beszámoló a Ménfőcsanak-Eperföldek lelőhelyen feltárt késő római temetőről; *László János:* A rábapordányi vaseszközlelet; *Szabó Máté:* Mursella, a légből kapott város; *Csapláros Andrea:* Kereskedelemmel foglalkozó személyek és családok a római Pannóniában a Borostyánkő út mentén Salla és Scarbantia között; *Balogh Roland:* Pannoni autonóm területi közösségeinek császári alapítójelzőivel kapcsolatos nehézségei (Karnuntum, Aquincum és Brigetio); *Szabó Ádám:* Tartománygyűlések Pannoniában I.; *Várnainé Balogh Beáta:* Beszámoló a saváriai falfestménykutatás jelenlegi állásáról; *Vida István:* Kora császárkori pénzverés Pannoniában; *Hárshegyi Piroska-Vámos Péter:* Új eredmények egy régi anyag kapcsán. Módszertani és csapattörténelmi megjegyzések az aquincumi Selmeci utcai fazekasműhely leletanyagának vizsgálata során; *Havas Zoltán:* Jelölések római téglákon – egy értelmezési kísérlet; *Pásztorokai-Szeőke Judit:* Római textilművéség régészeti hagyatéka Pannóniában; *Bartus Dávid:* Női büszttel díszített csont hajtű a komáromi Klujber-gyűjteményből; *Mladoniczki Réka:* Bélyeges mortariumok Pannoniában; *Borucz Katalin:* A Visegrád-

leencei római kori hamvasztásos temető; *Mráv Zsolt:* Diszpajzs, markolatgyűrűs kard és lándzsák egy budaörsi római kori kocsisírból: A helyi elit fegyveres temetkezései Pannoniában; *Kiss Péter:* Temető a Savaria-Arrabona út mentén (Sárvár, Sár) – előzetes beszámoló; *Gőz-dac Alföldy Ágnes:* A sír: küszöb földi és túlvilági élet között: Előzetes kutatások a daciai temetők sirmellekleteire vonatkozóan; *Serlegi Gábor:* A balatonkeresztúri „vízmerce”; Környezetrégészeti információk a Balaton déli partjának római kori történetéhez; *Bödöcs András:* „Újabb” őrtornyok a limes Fejér megyei szakaszán. Az ELTE Régészettudományi Intézetének légi-fotóarchívumában őrzött felvételek azonosítása során felmerült problémák; *Bicskei Zsolt:* Kora római kerámiaák Sopianae-ből; *Bertók Gábor* – *Kovaliczky Gergely:* Római villa Bakonya-Csucsad-dűlőben; *Fazekas Ferenc:* A fekedői késő római temető; *Gábor Olivér:* Ókeresztény jellegek a pécsi késő antik temetőben; *Schilling László:* A római kor vége Tác/Gorsiumban.

Fodor István Ferenc: Jászákóhalma története. *Jászági Füzetek 43.* A Jász Múzeumért Kulturális Alapítvány kiadványa. Jászberény 2008. 176 old.

Gárdonyi József: Az élő Gárdonyi. Kairosz Kiadó. Bp. 2008. 546 old.

A győri jogászképzés évszázadai. Összegyűjt. és szerk.: *Biczó Zalán*. Széchenyi István Egyetem. Győr 2008. 262 old.

Húsz éves a Győr-Ménfőcsanak Kertbarát Kör, 1988–2008. Szerk.: *Szabady János, Molnárné Horváth Erzsébet, Stoller László*. Kiadja a Kör. Győr-Ménfőcsanak 2008. 87 old.

Káldy Lajos: Borospincék dicsérete. *Fenntartható Kultúrák*. Szombathely 2005. 84 old.

Káldy-Nagy Gyula: A szegedi szandzsák települései, lakosai és török birtokosai 1570-ben. Szerk.: *Blazovich László*. *Dél-Alföldi Évszázadok 24.* Szeged 2008. 402 old.

Kosáry Domokos: Bevezetés Magyarország történetének forrásai és irodalmába. 1. Általános rész. 3. Megyei levéltárak és forrásközlések. Osiris Kiadó – Magyar Országos Levéltár. Bp. 2008. 708 old.

Nagy László: Régi templomi énekeink. Győr 2008. 244 + 16 old. (főként kotta)

Nádasdy Lajos: Celdömölk forradalmi napjai, 1956. Celdömölk 2006. 72 old.

Pintér P. Imre – Fábíán György: Öntési mesék. X-Meditor KFT. Győr 2008. 128 old.

Rálátás. Zsáka I. Helytörténelmi – honismereti, kulturális tájékoztató. Szerk.: *Dankó Imre*, Zsáka 2008. 2. 56. old. – *Takács Péter:* Udvarhelyszéki vásárok és vásározó udvarhelyszékiek az 1820-as években II.; *Novák László Ferenc:* Alföldkutatás Nagykőrösön; *Simoncsics Péter:* Egy barátság és utóélete: Viski Károly és Laziczus Gyula kapcsolatáról; *Szabó László:* Új határvidékek; *Bánkiné*

Molnár Erzsébet: „...mind arra megtanítottak, amire egy parasztnak szüksége lehet”; Három történeti-néprajzi kiselőadás – A Békés megyei mezővárosok külső kapcsolatai a 19. sz. elején; Távolsági halkereskedelem a 18–19. században; A halszáritás; *Berkesi Sándor*; Czövek Lajos emlékezete.

Redemptio. A jász és kun települések honismereti lapja. Fel. szerk.: *Hortiné dr. Bathó Edit*. Kiadja a Jász Múzeumért Alapítvány. 2008. 3. 24 old. – A tartalomról: *dr. Selmecci László*. A „Jászberényi Deák Céh” II.; *Csikós Gábor*: A keresztényszocialista mozgalom kezdetei a Jászságban; *dr. Bagi Gábor*: Adalékok a Jászkun Kerület XVIII. sz-i egészségügyi helyzetéhez; *dr. Farkas Ferenc*: Egy jársági szentember élete; *Basa László*: 1708-ban Szentmártonkő volt a tápiómenti kuruc-világ központja; *dr. Farkas Ferenc*: A tizenöt éves Redemptio köszöntése; *Bartha Juli dr.*: Kun kép – régészeti konferencia Kiskunfélegyháza; *dr. H. Bathó Edit*: Mátyás király, Beatrix és a reneszánsz lovagok – képes riport a IX. Történelmi játszóról; *Gulyás Katalin*: A 2007/2008. évi megyei helytörténeti pályázatok; *Végh Márta*: Emléktábla avatások Kunhegyesen; *Gyulai Zsuzsanna*: A mézeskalácsosság; *Torma Márta*: Csete Balázs emléknapp; *Győri János*: Emlékezés Szüle Andrásra; *Gömöri Árpád*: Emlékezés a hősokra; *Halmi Tibor*: Jász Majális Jászkarajenőn; *dr. Szabó László*: Madar Ilona emlékére; *dr. Vadász István*: Tájékpipák a múzeum gyűjteményéből; *dr. Bartha Júlia*: Konferencia a sztyeppe kultúráról Karcagon; *Durbints sógor*: Jánoska eresztés a Jászságban.

Révész Tamás: Repülőtér az Alpokalján. A szombathelyi katonai repülőtér története és további adalékok a magyar katonai repülés történetéhez. Bp. 2006. 194 old.

Sáry István: „A városzépítő”. Válogatott cikkek, tanulmányok Győr város és a megye múltjából. Győr-Moson-Sopron Megye Győri levéltára – Győr Megyei Jogú Város Levéltára. Győr 2008. 307 old. (*Életutak* 2008. 1.)

A szlovákiai levéltárak magyar provenienciájú fondjai és állagai 1918-ig és 1938–1945 között 1. köt. Összeáll., a mutatókat kész.: *Novák Veronika*. Szerk.: *Á. Varga László*. (*Kárpát-medence levéltári forrásai 1. Fond- és állagjegyzékek; 1.*) Budapest Főváros Levéltára. Bp. 2004. 525 old.

A szombathelyi egyházmegyei könyvtár ősnymotványainak és antikváinak katalógusa. Összeáll.: *Rétfalvi Gábor*. Szombathely 2006. 374 old.

Tablók könyve. Hunyadi János Gimnázium és Szakközépiskola, Csorna: 1947–2007. Főszerk.: *Molnár László*. Hunyadi János Gimnázium és Szakközépiskola. M-M Csorna-Nagykanizsa Bt. 2007. 254 old.

A tízéves nyúli borbarát dalkör jubileumi emlékkönyv. Gyűjtötte *Szűcs Alajos*. Szerk.: *Farkas Katalin*. Nyúl 2008. 99 old.

Varga Józsefné Horváth Mária: 18–19. századi személynecvek a Rábaközéből; adattár. *A Magyar Nyelvtudományi Társaság kiadványai*. 227. Magyar Nyelvtudományi Társaság. Bp. 2007. 290 old.

Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények. A Vas megyei honismereti mozgalom folyóirata. Szerk.: *Mayer László*. Kiadja a Vas Megyei Levéltár. Szombathely. 2005. 4. sz. 96 old. – *Zsámboki Árpád*: „Értékeidnek úgy tudsz örülni csak, Ha vele a világ is gazdagabb.” – Emlékező sorok Kuntár Lajosra; *Nagy Miklós*: A Sárvári Honismereti Híradó; *Kóta Péter*: Pallosjog-adomány 1467-ből; *Réfi Attila*: Egy legendás vasi huszár – Hertelendy Gábor; *Sill Ferenc*: Somogy püspök kánoni vizitációja a sárvári plébánián 1815. I.; *Kiss Lászlóné*: A vasszilvágyi római katolikus templom kriptájából származó emberi maradványok azonosítása; *Pittmanné Mikó Ildikó*: Egy gyűjtőbarátság 2. világháborús dokumentumaiból; *dr. Smidt Lajos* levelei az orosz frontról Boltzár Endréhez; *Vársányi Péter*: „Október 6-án megfogadjuk...” – centenárius ünnepségek Vas megyében, 1949-ben.

Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények. A Vas megyei honismereti mozgalom folyóirata. Szerk.: *Mayer László*. Kiadja a Vas Megyei Levéltár. Szombathely. 2006. 1. sz. 96 old. – *Soós Imre*: Kishvevesi Hevenesi Gábor (1656–1715); *Tóth Imre*: Kertész (Lehner) József (1901–1966); *Zágorhidi Czigány Ákos*: Az Oszkói Hegypásztor Kör; *Benczik Gyula*: Nép- és tájnevek változásai Muravidéken a 13–19. sz-ig; *Sill Ferenc*: Somogy püspök kánoni vizitációja a sárvári plébánián 1815. II.; *Katona Attila*: Fordulat a várospolitikában Szombathelyen, 1885-ben, I.; *Löcsei Péter*: Miről vallanak a könyvek? – Válogatás a Weöres Sándornak ajánlott könyvekből és a költő dedikált koteiteiből I.

Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények. A Vas megyei honismereti mozgalom folyóirata. Szerk.: *Mayer László*. Kiadja a Vas Megyei Levéltár. Szombathely. 2006. 2. sz. 96 old. – *Horváth József*: Néhány helyi vonatkozású adalék Detre László születésének centenáriumára; *Spiegler Tibor*: A képeplagyűjtők lovagja – Portré Kőszegfalviné Pajor Kláráról; *Bajzik Zsolt*: A Vas vármegyei Tarscsafürdő története Trianonig I.; *Magyarics István*: Új adatok Magyarlak kialakulásának és névadásának történetéhez; *Sill Ferenc*: Egy ismeretlen magyar nyelvemlék – Bevallás fogalmazvány 1520-ból; *Handler András*: Egy horvát bán Szombathelyen; *Ivan Mažuranić* élete és szombathelyi iskolaevei; *Sill Ferenc*: Somogy püspök kánoni vizitációja a sárvári plébánián 1815. 3.; *Katona Attila*: Fordulat a várospolitikában Szombathelyen, 1885-ben, 2.; *Simola Ferenc*: Vas megyei időszaki kiadványok 2005-ben, a helytörténeti írássok tükrében.

Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények. A Vas megyei honismereti mozgalom folyóirata. Szerk.: *Mayer László*. Kiadja a Vas Megyei Levéltár. Szombathely. 2006. 4. sz. 96 old. – *Murber Irbolya*: Vas megye és az 1956-os magyar menekültek; *Somkuti Ferenc* – *Tóth József*: Az első ültetett emlékmű Szombathelyen, 1956 tiszteletére; *Dominkovits Péter*: Egy 16. sz.-i szombathelyi végrendelet – Szlakoci Katalin testamentuma, 1571; *Orbán Róbert*: Az őrségi sovány földnek leírása – Tanúvallomások az Őrség földjéről és lakosainak életmódjáról a 19. sz. elején; *Sill Ferenc*: Böle püspök kánoni vizitációja a sárvári plébánián 1838. 2.; *Csák Zsófia*: „Magyar hősiességgel harcoltak és zsidó hűséggel meghaltak...” – Az I. világháborús zsidó hősi halottainak emlék-

táblája Szombathelyen; *Löcsei Péter*: Miről vallanak a könyvek? – Válogatás a Weöres Sándornak ajánlott könyvekből és a költő dedikált kötetéből 3.; *Balogh Péter*: Pungor Zoltán emlékezete (1939–2006).

Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények. A Vas megyei honismereti mozgalom folyóirata. Szerk.: *Mayer László*. Kiadja a Vas Megyei Levéltár. Szombathely. 2007. 1. sz. 96 old. – *Gál József*: Káldy Lajos, az akvarell mestere; *Káldy Lajos*: Volt egyszer egy szabadiskola – emlékeim a Derkovits Körről, 1946–1958; *Dominkovits Péter*: „A szombathelyi gyűlésen uram ő Nagysága ott jelen levén, és a vármegyét megvendégelte...” – Nádasdy II. Ferenc Vas vármegye főispánja és a rendek lakomája 1645-ben; *Sill Ferenc*: Böle püspök kánoni vizitációja a sárvári plébánián 1838. 3.; *Söptei Imre*: „Torma az orruk alát” – egy vidéki élclap, 1882–1892. 1.; *Bakó Béla*: Nemzetföltés, kereszténység, antiszemitizmus – A „kulturális kód” az I. világháború előtti szombathelyi keresztény sajtóban; *Dobri Mária*: „Kedves Barátom!” – Kapossy János levelei Gréfin Gyulához, 1935–1952., 1.

Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények. A Vas megyei honismereti mozgalom folyóirata. Szerk.: *Mayer László*. Kiadja a Vas Megyei Levéltár. Szombathely. 2007. 4. sz. 96 old. – *Molnár András*: Batthyány Lajos gróf Vas vármegye reformkori közéletében (1831–1847); *Erdődy Gábor*: A horvát kérdés belgiumi megítélése a Batthyány-kormány időszakában; *Gácsi József Ákos*: Az ikervári Batthyány-kastély két terve; *Tolcsik György*: Részletek Batthyány Lajos egykori ikervári uradalmának 1850-ben készült átadás-átvételi leltárából; *Seedoch, Johann*: Batthyány Lajos gróf szalonaki és vasdobrai uradalmának a cs. Kir. Kamarai igazgatóság részére történő átadása 1850-ben; *Katona Attila*: Egy megölt eszme, egy ártatlan vértani – Batthyány Lajos emlékezete Vas vármegyében, a dualizmus korában; *Nagy Zoltán*: Egy 19. sz-i Vas vármegyei kultusztergő nyomában – Than Mór Batthyány Lajos olajfestésű arcképétől Wieber Mariann öltöztetett szobraig;

Végh Ferenc: Birodalmak határán – a Balaton partján. Keszthely végváros a XVI-XVII. sz-ban. Bp. 2007. 349 old.

A Csongrád Megyei Levéltár a Békés Megyei Levéltárral összefogva, Szabó Ferenc egykori megyei levéltárigazgató, majd megyei múzeumigazgató Békés megye és az Alföld történetéből készült tanulmányaiból összeállított kötetet szeretnénk kiadni a Dél-Alföldi Évszázadok sorozat 25. köteteként. (Maga a sorozat Szabó Ferenc kezdeményezésére indult a két megyei levéltár vállalkozásaként mintegy negyed százada.) A kötettel nemcsak a 70. életévét betöltött tudóst, az Alföld mindenesét köszöntjük, hanem értéket is mentünk, ugyanis az egybegyűjtött írássok máig keresettek. Így egy csokorba szedve könnyebben hozzáférhetők lesznek a kutatók és érdeklődők számára.

Kérem, lehetőségéhez képest a kiadvány megjelenését támogatni szíveskedjen. Az adományokat a Csongrád Megyei Levéltár OTP 11735005-15355942 sz. számlaszámra utalják.

Prof. Dr. Blazovich László igazgató

A kötet tervezett tartalma:

Két és fél évszázad az Alföld történetéből (Válogatott tanulmányok)

Előszó (*Blazovich László*)

I. Az Alföld története és igazgatása

A Vásárhelyi pusztá és a közigazgatás. Kardoskút és Székkutas közösség fejlődése; Az alföldi nemesi vármegyék újrászervezése és a felvidéki hivatalkereső nemesség migrációja a XVIII. században; A tanyai közigazgatás története a mai Orosháza területén az első világháborútól a városá alakulásig; A megyerendszer az Alföldön a középkortól napjainkig; Az Alföld a XVIII. századtól a XX. század derekáig; A települési autonómiák sorsa a Bach-korszakban.

II. Gazdaság és társadalom

Békés megye gazdasági és társadalmi fejlődésének főbb vonásai a XVIII. század elejétől 1944-ig; A földreform mérlege a Viharsarokban; Az első világháború hatása a népi életszemléletre; Békéscsabai migrációs hullámok a XIX. század második felében; Dél-alföldi megfigyelések a társadalmi normák és értékek változásairól; A „viharsarki” mezővárosok társadalma a XIX. század végén; Békés megye mezőgazdasága és parasztnépe a huszadik században. Néhány tanulság az ezredforduló alkalmából; A mezőgazdaság és a parasztsors változásai a Dél-Alföldön a jobbágyfelszabadítás után.

III. Településtörténet

Két alföldi szlovák mezőváros (Békéscsaba, Szarvas) történetének fő jellemzői a XIX. század második felében; Megyes pusztá XVII–XIX. századi élete, Megyesegyháza nagyközség születése és kezdeti fejlődése; A Békés megyei németek betelepítése és XVIII–XIX. századi története; Korszakhatár a kelet-csanádi puszták beépítésében. Magyarbányhegyes betelepítése és első évei (1859–1865).

IV. Történetírás a Dél-Alföldön

Karácsonyi János megyetörténetének születése és sorsa; A várostörténetírás hagyománya és jelene Szentesen; A helytörténetírás Mezőtúron; Jegyzetek Kiskunfélegyháza történetkutatásáról; Törökszentmiklós és a várostörténeti kutatás; Scherer Ferenc életútja és főműve; A várostörténeti krónikák és feljegyzések születése és hatása az Alföldön.

V. Szabó Ferenc történeti írásainak válogatott bibliográfiája.

**Képek a
Berettyó-felvidékről**
Major Miklós gyűjteményéből

*Kovács Anna és Szász Ferenc
esküvői képe (Rát, 1908)*

*Fiatalférfi pitykés lájliban
s bőgatyában (Szilágybagos)*

*XVIII. szd. végén épült vályogtégla falú parasztház
(Szilágynagyfalu, Nagy utca)*

*Szabadságolt katona családja körében
(Szilágynagyfalu, 1912)*

*Kabai Sándor, a bolgárkertészet meghonosítója (középen),
s vele dolgozó napszámos leányok csoportja.
Háttérben a róla elnevezett vizkiemelő kerék látható.*

Nagy Sándor üvegablakai, Temesvár (Káposzta Lajos felvételei)

